

پژوهش پرستاری

دوره یازدهم شماره ۲ (پیاپی ۴۱) خرداد و تیر ۱۳۹۵ - شماره استاندارد بین المللی ۷۰۱۲-۱۷۳۵

- ۱ ..... بررسی رابطه ی تماشای تلویزیون با هوش هیجانی و سلامت روان دانش آموزان دوم دبیرستان شهر شوشتر در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ ..... ۱
احمد محمودی کوهی، سمیه بساک، یعقوب مدملی
- ۱۰ ..... بررسی کیفیت زندگی بیماران مبتلا به نارسایی قلبی ۱۰
کیوان عباسی، عیسی محمدی، حکیمه صادقیان، محمد غلامی فشارکی
- ۲۴ ..... کیفیت ثبت گزارش پرستاری و ارتباط آن با برخی مشخصه های دموگرافیک پرستاران شاغل در بخش های مراقبت ویژه ۲۴
صدیقه فرضی، صبا فرضی، اعظم مولادوست
- ۳۲ ..... تجربه دانشجویان پرستاری از کار حین تحصیل: یک مطالعه کیفی ۳۲
هومان منوچهری، الهام ایمانی، فروزان آتش زاده شوریده، حمید علوی مجد
- ۴۳ ..... بررسی تاثیر آموزش مهارت های تاب آوری بر سطح اعتیاد پذیری نسبت به مواد مخدر در میان دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر خرم آباد ۴۳
اصغر دالوندی، علیرضا بستامی، حمیدرضا خانکه، معصومه بستامی، فاطمه پاشایی ثابت
- ۵۲ ..... نگاهی به پدیده باز توانی در سالمندی: مطالعه مروری ۵۲
بهاره غفورزاده، فریبا تباری، سحر ماله میر، مینا ابوالفضلی، سعیده رستمی، زینب اسلامی
- ۶۱ ..... بررسی مقالات منتشر شده در مجلات پرستاری سه دهه اخیر ایران: استفاده از تئوری های پرستاری ۶۱
علی رضا قهرمانی منامن، مسعود فلاحی خشکتاب، سعید حمدزاده، زهرا تمیزی
- ۶۸ ..... ارتباط سلامت معنوی با اضطراب دانشجویان پرستاری در اولین تجربه کارآموزی ۶۸
خدیجه حاتمی پور، فلورا رحیم آقایی، ویدا دلفان
- ۷۸ ..... ارتباط تنش اخلاقی با فرسودگی شغلی در پرستاران بالینی شهرستان شاهرود ۷۸
مهدی صادقی، حسین ابراهیمی، محمد عباسی
- ۸۸ ..... نقش میانجی سابقه کار بر رابطه بین تعهد سازمانی و نمرات ارزشیابی عملکرد پرستاران بیمارستان سوانح طالقانی شهر مشهد ۸۸
سعید صیادی، عبدالله ریحانی یساولی، روح الله اسدی

به نام خداوند جان و خرد
مجله پژوهش پرستاری
علمی - پژوهشی انجمن علمی پرستاری ایران
دوره یازدهم - شماره ۲ (پیاپی ۴۱) - خرداد و تیر ۱۳۹۵

- صاحب امتیاز: انجمن علمی پرستاری ایران
- مدیر مسؤول: دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی
- سردبیر: دکتر زهره پارسا یکتا
- معاون سردبیر: دکتر افسانه صدوقی اصل - دکتر شهرزاد پاشایی پور
- شماره پروانه انتشار: ۱۲۴/۲۶۱۵ مورخ ۸۵/۵/۱۸
- شماره بین‌المللی منبع: ۱۷۳۵-۷۰۱۲
- شماره بین‌المللی نشریه الکترونیکی: e-ISSN ۱۷۳۵-۹۰۷۴

• شورای نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا):

- دکتر فضل ا... احمدی، استاد دانشگاه تربیت مدرس
- دکتر فاطمه الحانی، دانشیار دانشگاه تربیت مدرس
- دکتر زهره پارسا یکتا، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران
- دکتر مهرنوش بازارگادی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- دکتر حمیدرضا خانکه، دانشیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- دکتر مهدی رهگذر، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- دکتر سادات سیدباقر مداح، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- دکتر نعیمه سید فاطمی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران
- دکتر عباس عبادی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله
- دکتر مسعود فلاحی خشکناپ، دانشیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- دکتر علی محمدپور، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی گناباد
- دکتر عیسی محمدی، دانشیار دانشگاه تربیت مدرس
- دکتر ندا مهرداد، استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایران
- دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران
- دکتر فریده یغمایی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- دکتر رضا نگارنده، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

• ویراستار انگلیسی: دکتر منیر مظاهری

• ویراستار فارسی: دکتر زهره پارسا یکتا

• حروفچینی و صفحه‌آرایی: اکرم پورولی

• طراح جلد: اکرم پورولی

• ناشر: انجمن علمی پرستاری ایران

• نشانی: تهران - میدان توحید - دانشکده پرستاری و مامایی تهران

• کدپستی: ۱۴۱۹۷۳۳۱۷۱، صندوق پستی: ۱۴۱۹۵/۳۹۸، تلفن و نمابر: ۶۶۵۹۲۵۳۵

E-mail: info@ijnr.ir , Website: www.ijnr.ir

بررسی رابطه‌ی تماشای تلویزیون با هوش هیجانی و سلامت روان دانش آموزان دوم دبیرستان شهر شوشتر در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳

احمد محمودی کوهی^۱، *سمیه بساک^۲، یعقوب مدملی^۳

- ۱- دانشجوی کارشناسی علوم آزمایشگاهی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران.
- ۲- کارشناس ارشد روان پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران (نویسنده مسئول)
پست الکترونیکی: sb.psychnurse@yahoo.com
- ۳- دانشجوی کارشناسی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران.

نشریه پژوهش پرستاری دوره یازدهم، شماره ۲، خرداد و تیر ۱۳۹۵، ۹-۱

چکیده

مقدمه: تحقیقات مختلف نشان داده تلویزیون بر رفتار و روان دانش آموزان تأثیر دارد بنابراین، این مطالعه با هدف تعیین رابطه تماشای تلویزیون با هوش هیجانی و سلامت روان انجام گرفت.

روش: پژوهش پیش رو یک پژوهش، توصیفی و تحلیلی است که بر روی ۲۴۱ نفر از دانش آموزان سال دوم دبیرستان شهرستان شوشتر در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انجام گرفت. دانش آموزان در حضور پژوهشگران و با آموزش آنها اقدام به تکمیل پرسشنامه هوش هیجانی تراویس برادبری و جین گریوز و همین طور پرسشنامه سلامت روان و چک لیست دموگرافیک به روش خود اظهاری کردند. یافته ها توسط نرم افزار SPSS-۱۶ و آزمون های آمار توصیفی، همبستگی پیرسون و تی مستقل مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از ۲۴۱ نفر آزمودنی تعداد ۱۳۳ نفر مذکر و ۱۰۸ نفر نیز مونث بودند. در رابطه با میزان تماشای تلویزیون در روز ۵/۵٪ آزمودنی ها کمتر از ۲ ساعت، ۳۹/۴٪ بین ۲ تا ۴، و بقیه بیشتر از ۴ ساعت در روز وقت خود را به تلویزیون اختصاص می دادند. بین سلامت روان و تماشای تلویزیون در مطالعه انجام شده همبستگی آماری معناداری گزارش نگردید ($r=0/026$) ($P>0/05$) در حالی که بین تماشای تلویزیون و هوش هیجانی همبستگی معنادار آماری بدست آمد ($r=-0/157$) ($P=0/015$).

نتیجه گیری: نتایج نشان داد با افزایش زمان تماشای تلویزیون، هوش هیجانی پایین تری در این دانش آموزان بدست آمد. پیشنهاد می شود با توجه به تاثیر محتوای برنامه های تلویزیون بر رفتار، تحقیقات بیشتری در این زمینه صورت گیرد.

کلید واژه ها: هوش هیجانی، سلامت روان، تماشای تلویزیون.

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۱/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۹/۲۳

مقدمه

گسترش رسانه‌های تصویری و استفاده فراگیر از آن در خانواده‌ها، عرصه جدیدی را برای اقشار مختلف مردم جهت بالا بردن سطح اطلاعات عمومی و آموختن شیوه‌های جدید رفتار فراهم نموده است (۱). یک چهارم کودکان روزی ۴ ساعت یا بیشتر به تماشای تلویزیون می‌پردازند (۲). تلویزیون در همه جا حاضر است. در فصل تعطیلات در امریکا کودکان ۲ تا ۱۱ ساله نزدیک به ۲۶ ساعت از زمان آخر هفته خود را به تماشای تلویزیون سپری می‌کنند (۳). مدت تماشای برنامه‌های تلویزیون و بازیهای رایانه‌ای و ویدیویی در نوجوانان دانش آموز مقطع راهنمایی ایران ۵۳۴ دقیقه یا ۸/۹ ساعت در روز گزارش شده است (۴). یک بررسی سیستماتیک اخیر نشان می‌دهد تماشای برنامه‌های آموزشی در بهبود دانش و تخیل و تنظیم نگرش مناسب نژادی موثر است در حالی که برنامه‌های خشونت‌آمیز باعث ضعف تخیل، پرخاشگری بیشتر و اختلال در سلامت روان می‌گردد (۵). یافته‌های برخی مطالعات نشان می‌دهد که تماشای تلویزیون باعث گسترش مشکلات رفتاری هیجانی مانند اضطراب و اوتیسم در کودکان و نوجوانان می‌گردد (۶). تحقیقات نشان می‌دهد کودکانی که زمان بیشتری به تماشای تلویزیون در روز می‌پردازند سطح بالاتری از رفتارهای خشونت‌آمیز را نسبت به کودکانی که مقدار کمتری در روز به تماشای تلویزیون می‌پردازند گزارش می‌کنند (۷). این اختلالات هیجانی در مطالعه Mellin نیز همبستگی معنی‌داری با تماشای طولانی مدت تلویزیون داشته‌اند (۸). مطالعات همچنین نشان می‌دهد پسران آسیب‌پذیرتر از دختران در برابر خطر رفتارهای نشسته مانند تماشای تلویزیون هستند (۹). از طرفی یکی از آیت‌های که در دو دهه اخیر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است هوش هیجانی است [۱۰]. اولین بار در سال ۱۹۹۰ روانشناسی به نام Shalvey اصطلاح "هوش هیجانی" را برای بیان کیفیت و درک احساسات افراد، همدردی با احساسات دیگران و توانایی اداره خلق و خو به کار برد (۱۱). هیجان، اساس فراز و نشیب‌های تجارب روزانه، غنا و فقر لحظات به یادماندنی حیات انسان است و هوش به عنوان یکی از وجوه قابل توجه درسازش یافتگی افراد با محیط و از عوامل مهم تفاوت‌های فردی به شمار می‌رود (۱۲). از جمله عواملی که می‌تواند بر رضایت از زندگی افراد تاثیر گذار هوش هیجانی است. افرادی که هوش هیجانی بالاتری دارند قادر به مدیریت عواطف خود هستند (۱۳). نتایج تحقیقات متعددی حاکی

از این است که مولفه‌ها هوش هیجانی با سلامت در ارتباط هستند به طوری که کسانی که هوش هیجانی بالاتری دارند از سطوح افسردگی پایین‌تری برخوردارند (۱۴). براساس برخی مطالعات، مولفه‌های هوش هیجانی پیش‌بینی‌کننده عمده‌ای برای شاخص‌های بهزیستی روانی از جمله رضایت از زندگی و عملکرد بین فردی محسوب می‌شود (۱۳). هوش عمومی در بهترین شرایط ۲۰٪ از موفقیت‌ها را باعث می‌شود و ۸۰٪ از موفقیت‌ها به عوامل دیگر وابسته، مثل هوش هیجانی است (۱۵). Kirkcaldy و همکاران (۲۰۰۲) بیان داشتند که منبع کنترل درونی با سلامت روان شناختی، ارتباط مستقیم دارد (۱۶). یک شاخص مهم در سلامت روانی فرد نحوه بروز هیجانی است که فرد به فشار روانی نشان می‌دهد. در همین راستا هوش کنترل هیجان در اغلب اوقات رشد می‌یابد و می‌توان آن را گسترش داد (۱۷). نتایج پژوهش‌ها نیز نشان‌دهنده رابطه مثبت بین هوش هیجانی و عملکرد پیشرفت تحصیلی است [۱۸]. Arsenio و Gomorra (۲۰۰۲) در پژوهشی نتیجه‌مگیرند که دو متغیر تنظیم هیجانی و عاطفه تحصیلی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر معنادار و منحصر به فردی دارد (۱۹). با این حال در نظام آموزشی ایران این مشکل وجود دارد که صرفاً بر توانایی تحصیلی تأکید می‌شود و هوش هیجانی یعنی مجموعه‌ای از صفات که به این اندازه در سرنوشت افراد اهمیت دارند، نادیده انگاشته می‌شود. مدارس عهده‌دار پرورش شهروندانی مسوول و رشد یافته و برخوردار از مهارت‌های اجتماعی و عاطفی نیز هستند (۲۰). امروزه مهارت‌های هوش هیجانی "قطعه گمشده" آموزش‌های اجتماعی و هیجانی است. مدرسه یکی از مهمترین بافت‌های یادگیری مهارت‌های هیجانی است. آموزش هیجانی می‌تواند از طریق گستره‌ای از تلاش‌ها مانند آموزش کلاسی، فوق برنامه، جو و شرایط حمایتی مدرسه و درگیر کردن دانش‌آموزان صورت گیرد (۲۱). Goleman (۱۹۹۸) بر این باور بود اگر چه مهارت آموختن مهارت عاطفی از خانواده شروع می‌شود اما هنگام ورود به مدرسه معلم هم نقش مهمی دارد (۱۵). نوجوانی دوره‌ای است که یک فرد آسیب‌پذیرتر است و تلویزیون و اینترنت می‌تواند قالب نگرش و رفتار او را تغییر دهد و بر هیجانات او تاثیر گذارد (۲۲). با پیشرفت بشر و آثار فضای مجازی تحقیق در این مورد اجتناب‌ناپذیر است. آن چنان که پیشتر ذکر گردید تلویزیون بر رفتار و روان دانش‌آموزان تاثیر دارد همچنین بیان گردید که هوش هیجانی بر رفتار اثر گذار است بنابراین ممکن است بین تماشای تلویزیون و هوش هیجانی رابطه‌ای وجود داشته

میرود. پرسشنامه دارای ۲۸ سوال و چهار زیر مقیاس (نشانه‌های جسمانی، علایم اضطراب و بی‌خوابی اختلال در کارکرد اجتماعی، نشانه‌های افسردگی) می‌باشد. شیوه‌ی نمره‌گذاری هر یک از سوالات ۴ درجه‌ای (۰، ۱، ۲، ۳) می‌باشد. با توجه به نحوه‌ی نمره‌گذاری، نمره هر فرد از ۰ تا ۸۴ متغیر است و نمره ۲۳ نمره برش است. نمره کمتر از ۲۳ بیانگر بهداشت روانی بهتر می‌باشد گلدبرگ و همکاران (به نقل از Hassan Tehrani) روایی پرسشنامه را ۰/۷۸ گزارش کردند. در ایران نیز پایایی پرسشنامه توسط طهرانی با استفاده از الفای کرونباخ ۰/۹۰/۰ گزارش گردیده است (۱۷).

پرسشنامه هوش هیجانی تراویس برادبری و جین گریوز توسط مهدی گنجی ترجمه گردیده است. این پرسشنامه از ۲۸ سوال ۶ گزینه‌ای تشکیل می‌شود که پاسخ‌های آن به ترتیب شامل هرگز، به ندرت، گاهی، معمولاً همیشه، تقریباً همیشه و همیشه است. محاسبه اعتبار و پایایی این آزمون در ایران توسط حمزه گنجی انجام گرفته، به طوری که پایایی آن از طریق بازآزمایی در یک گروه ۳۶ نفری برای چهار مهارت تشکیل دهنده هوش هیجانی (آگاهی اجتماعی، خودآگاهی، مدیریت رابطه و خودمدیریتی) و کل هوش هیجانی به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۶، ۰/۷، ۰/۷۳، ۰/۸۹ بوده است. در گروه ۸۴ نفری دیگری آزمون فقط یک بار اجرا شد و ضریب پایایی آن با استفاده از الفای کرونباخ، برای گروه‌های پسران و دختران و کل گروه ۰/۸۸ بدست آمد (۲۳).

اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از آمار توصیفی میانگین، انحراف معیار و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون، آزمون تی مستقل و توسط نرم افزار SPSS-۱۶ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها

یافته‌های این پژوهش نشان داد از ۲۴۱ نفر شرکت‌کننده تعداد ۱۳۳ نفر (۵۵/۲٪) مذکر و تعداد ۱۰۸ (۴۴/۸٪) مونث بودند. میانگین سن 0.22 ± 15.66 که (۳۹/۶٪) سن ۱۵ سال (۵۳/۱٪) سن ۱۶ سال و (۷/۱٪) سنی معادل ۱۷ سال داشتند. سایر اطلاعات جمعیت‌شناختی در جدول شماره ۱ آورده شده است.

باشد. این پژوهش سعی در یافتن رابطه‌ی موجود بین این دو عامل دارد. با توجه به این که طبق جستجوهای پژوهشگران تا به حال اثر تلویزیون بر هوش هیجانی بررسی نگردیده است، لذا بر آن شدیم تا پژوهش حاضر را با هدف تعیین رابطه‌ی تماشای تلویزیون با هوش هیجانی و سلامت روان در دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان شهر شوشتر در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ به انجام برسانیم.

روش مطالعه

پژوهش پیش‌رو یک پژوهش مقطعی، توصیفی و تحلیلی است. جامعه‌ی آماری این پژوهش کلیه‌ی دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان رشته‌های نظری، فنی و کاردانش شهرستان شوشتر در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بودند. با توجه به برآورد آماری و فرمول کوکران حجم نمونه تعداد ۲۴۱ نفر از این دانش‌آموزان به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای (Cluster sampling) مورد مطالعه قرار گرفتند. معیارهای ورود به این پژوهش عبارت بود از عدم ابتلا به بیماری روحی و روانی، عدم آموزش قبلی در رابطه با هوش هیجانی، دانش آموز دوم دبیرستان بودن، عدم هر گونه مشکل روحی اعم از فوت بستگان در طی شش ماه گذشته، داشتن تلویزیون و معیارهای خروج نیز شامل: وجود مشکلات تحصیلی حاد مثل سابقه عدم قبول شدن در یک یا چند درس و بروز مشکلات روحی در طی زمان پژوهش بود. پس از اخذ مجوزهای لازم و هماهنگی با اداره آموزش و پرورش شهرستان شوشتر تعدادی از دبیرستانها به تصادف انتخاب گردید. پژوهشگران با حضور در کلاسها و آموزش نحوه‌ی تکمیل پرسشنامه‌ها به همراه مشاور اداره آموزش و پرورش مسلط به پرسشنامه‌ها به توزیع پرسشنامه‌ها پرداختند. از تمامی شرکت‌کنندگان رضایت‌نامه کتبی اخذ گردید و به آنها اطمینان کامل داده شد که اطلاعات آنها کاملاً در نزد پژوهشگران محفوظ است. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه استاندارد سلامت عمومی گلدبرگ (GHQ) و پرسشنامه هوش هیجانی تراویس برادبری و جین گریوز و پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک مشتمل بر سن، جنس، متوسط درآمد ماهانه خانوار، رشته تحصیلی، معدل، میزان تماشای تلویزیون در روز بود.

پرسشنامه استاندارد سلامت عمومی گلدبرگ (GHQ) توسط گلدبرگ طراحی شده است. سوالهای پرسشنامه به بررسی وضعیت روانی فرد در یک ماه گذشته می‌پردازد و به غربالگری اولیه و سریع احتمال وجود اختلال روانی در جمعیت عمومی در بزرگسالان به کار

جدول ۱: سایر اطلاعات جمعیت شناختی آزمودنی ها

درصد	تعداد	متغیر جمعیت شناختی	
۱۱/۲	۲۷	۱۰-۱۴	معدل تحصیلی
۲۷/۸	۶۷	۱۴-۱۷	
۶۱	۱۴۷	۱۷-۲۰	
۵۴/۸	۱۳۲	تجربی	رشته تحصیلی
۱۷	۴۱	ریاضی	
۱۵/۴	۳۷	انسانی	
۱۲/۹	۳۱	هنرستان	
۵۱/۵	۱۲۴	کمتر از ۲ ساعت	میزان تماشای تلویزیون (در روز)
۳۹/۴	۹۵	۲ تا ۴ ساعت	
۴/۶	۱۱	۴ تا ۶ ساعت	
۲/۱	۵	۶ تا ۸ ساعت	
۲/۵	۶	بیش از ۸ ساعت	
۱۸/۳	۴۴	کمتر از ۵۰۰ هزار تومان	متوسط در آمد خانوار (ماهانه)
۱۷	۴۱	۵۰۰ تا ۹۹۹ هزار تومان	
۴۹/۴	۱۱۹	۱ تا ۲ میلیون تومان	
۱۵/۴	۳۷	بیش از ۲ میلیون تومان	

میانگین نمره هوش هیجانی آزمودنی ها برابر با $10/20 \pm 76/38$ بود، همچنین میانگین نمره سلامت روان برابر با $21/23 \pm 12/4$ بدست آمد. در ضمن اطلاعات مربوط به خرده مقیاس های هوش هیجانی و سلامت روان در جدول شماره ۲ آمده است.

جدول ۲: اطلاعات خرده مقیاس های هوش هیجانی و سلامت روان

انحراف معیار	میانگین	خرده مقیاس ها	
۱۰/۶	۸۱/۳۹	آگاهی اجتماعی	هوش هیجانی
۱۰/۵	۸۰/۲۰	خود آگاهی	
۱۳/۸	۷۲/۷۸	مدیریت رابطه	
۱۶/۵	۷۱/۱۱	خود مدیریتی	
۳/۴	۷/۱۲	کارکرد اجتماعی	سلامت روان
۳/۸	۵/۱۸	علائم اضطرابی	
۳/۵	۴/۶۱	علائم جسمانی	
۴/۷	۴/۳۴	علائم افسردگی	

بین میزان تماشای تلویزیون با هوش هیجانی همبستگی معنی دار ($P=0/015$) و معکوسی ($r=-0/157$) را نشان داد که این معناداری در خرده مقیاس آگاهی اجتماعی صادق است ($r=-0/128$) ($P=0/048$). بین سایر مولفه های هوش هیجانی با تماشای تلویزیون همبستگی معناداری گزارش نگردید ($P>0/05$).
آزمون پیرسون بین سلامت روان دانش آموزان و مولفه های آن با میزان تماشای تلویزیون هیچ همبستگی معناداری گزارش نداد ($r=0/026$) ($P>0/05$).

در رابطه با میانگین نمره سلامت روان باید گفت این میانگین در دانش آموزان پسر $10/8 \pm 19/53$ و در دانش آموزان دختر برابر با $13/9 \pm 23/32$ بود آزمون t مستقل تفاوت معناداری را ما بین دو

یافته ها نشان داد میانگین هوش هیجانی در دانش آموزان پسر $9/9 \pm 76/35$ و در دانش آموزان دختر $10/1 \pm 76/41$ است، آزمون t مستقل تفاوت معناداری را میان دو گروه گزارش نکرد ($P=0/096$) (اختلاف میانگین ها = $0/063$).

همچنین بین هوش هیجانی با معدل دانش آموزان همبستگی معنادار ($P=0/001$) و مستقیمی ($r=0/250$) وجود داشت که این معناداری در مولفه های خود آگاهی ($r=0/272$) ($P=0/001$)، آگاهی اجتماعی ($r=0/227$) ($P=0/001$) و مدیریت همبستگی ($r=0/214$) ($P=0/001$) دیده شد. اما بین خودمدیریتی و معدل همبستگی معنادار نبود ($P=0/06$).

آزمون همبستگی پیرسون در سطح معنی داری $0/05$

گروه در سلامت روان گزارش کرد ($P=0/018$) (اختلاف میانگین ها= $3/79$).

بین سلامت روان و معدل رابطه معنادار ($P=0/037$) و معکوسی ($r=-0/134$) وجود داشت این معنی داری بین مولفه های علایم افسردگی ($r=-0/183$) ($P=0/004$) و علایم اضطراب ($r=-0/144$) ($P=0/025$) مشاهده گردید، اما بین مولفه های علایم جسمانی ($r=-0/069$) ($P=0/28$) و کارکرد اجتماعی با معدل نشان داد، رابطه‌ی میان سلامت روان و هوش هیجانی با آزمون پیرسون رابطه‌ی معنادار و مستقیمی بوده است که ضریب منفی همبستگی پیرسون به علت نحوه‌ی نمره دهی معکوس آزمون سلامت روان است ($r=-0/134$) ($P=0/001$).

بحث

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد متوسط نمره هوش هیجانی آزمودنی‌ها از سطح خوبی برخوردار است، که در این بین میانگین خرده مقیاس آگاهی اجتماعی از بقیه خرده مقیاس‌ها مطلوب تر بود. همچنین در مطالعه ما میان هوش هیجانی دختران و پسران تفاوت معناداری مشاهده نگردید. در حالی که در پژوهش Austin و همکاران (۲۴) که در سال ۲۰۰۵ انجام گرفت نشان داده شد که دختران از هوش هیجانی بیشتری نسبت به پسران برخوردار هستند، این موضوع می‌تواند به دلیل شخصیت خونسرد کودکان دختر نسبت به پسران باشد که البته در مطالعه حاضر این تفاوت محسوس نبود.

در پژوهش حاضر بین معدل تحصیلی دانش آموزان و نمره هوش هیجانی همبستگی معنادار و مستقیمی وجود داشت. که با مطالعات Codier و همکاران (۲۵) که بر روی ۷۲ نفر از دانشجویان کارشناسی پرستاری انجام گرفت و همینطور مطالعه Hassan Tehrani و همکاران (۱۶)، Parker و همکاران (۲۶) هم راستا بود. در حالی که در مطالعه Austin و همکاران (۲۷) در سال ۲۰۰۷ و در مطالعه Carr (۲۸) که در استرالیا بر روی ۱۷۷ دانش آموز انجام گرفت رابطه معناداری گزارش نگردید. دلایل تایید را می‌توان این گونه بیان کرد که دانش آموزان دارای هوش هیجانی بالا در برابر عوامل تنش‌زا، دارای قدرت کنترل بیشتری هستند و مدیریت کنترل فشار روانی را به خوبی انجام می‌دهند و می‌توانند در برابر شرایط تنش‌زای امتحان بیشتر خود را کنترل کنند. متأسفانه در آموزش و پرورش ایران که وظیفه سوق دادن دانش آموزان به سمت شغل آینده را دارد از هوش هیجانی به عنوان معیاری برای انتخاب رشته تحصیلی استفاده نمی‌گردد در حالی که هوش عمومی که تاثیر کمی

در موفقیت شغلی دانش آموزان در آینده دارد مورد سنجش قرار می‌گیرد.

این مطالعه برای اولین بار به عنوان هدف اصلی خود در جامعه مذکور نشان داد بین مدت زمان تماشای تلویزیون و هوش هیجانی رابطه‌ی معنادار و غیر مستقیمی وجود دارد به این معنی که هرچه مدت زمان تماشای تلویزیون کمتر باشد، هوش هیجانی بیشتر است. نزدیک ترین مطالعه به این موضوع، Intusoma و همکاران در سال ۲۰۱۳ در کشور تایلند نشان دادند تماشای کوتاه مدت برنامه های آموزشی تلویزیون اثر مفیدی بر صلاحیت اجتماعی و عاطفی کودکان دارد در حالی که مشاهده بیش از ۲ ساعت در روز میتواند آثار مطلوبی نداشته باشد (۵). این نتیجه که با پژوهش حاضر همسو است که میتواند به علت محتوای آموزشی برخی از برنامه های تلویزیون و یا صرفاً مدت زمان استفاده از تلویزیون رخ داده باشد. به هر حال تلویزیون با برنامه های خود می‌تواند بر رفتار و درک متقابل ما از محیط تاثیر بگذارد. چنین تصور می‌گردد با توجه به گسترش استفاده از فضای مجازی و در راس آنها تلویزیون در تمام ابعاد زندگی انسانی تاثیرگذار باشد.

نتایج مطالعه ما نشان داد اکثر دانش آموزان کمتر از ۲ ساعت در روز را به تماشای تلویزیون می‌گذرانند. که این نتیجه با نتایج Van Zutphen و همکاران در استرالیا در سال ۲۰۰۷ که ۸۳ دقیقه در روز بوده (۲۹) و مطالعه که Intusoma و همکاران کمتر از ۱۲۰ دقیقه در روز بوده است همراستا است (۵). و در مطالعه Shiue در سال ۲۰۱۵ در اسکاتلند این مقدار بیش از ۳ ساعت در روز بود که با مطالعه ما همراستا نیست (۶). این مدت زمان کم اختصاص یافته به تلویزیون با توجه به معدل دانش آموزان که بیشتر آنها نمره بالایی بود و وجود دبیرستان های نمونه دولتی در بین دبیرستان های انتخابی طبیعی به نظر میرسد.

یافته های این پژوهش نشان داد میانگین سلامت روان در آزمودنی های پژوهش حاضر در سطح خوبی قرار داشتند که با نتایج Hassan Tehrani و همکاران (۱۷) همراستا بود. در مطالعه ما تفاوت معنی داری بین سلامت روان در دانش آموزان پسر و دختر مشاهده گردید که پسران از سلامت روان بهتری نسبت به دختران برخوردار بودند ولی در پژوهش Gourzoulidis و همکاران (۱۰) هیچ تفاوت آماری معنی داری مشاهده نگردید در حالی که سلامت روان پسران کمی بهتر از دختران بود، وضعیت بهتر سلامت روانی در پسران نسبت به دختران را می‌توان به شرایط زندگی در شهرستان شوشتر، عوامل فرهنگی و عوامل دموگرافیک و زمینه ای نسبت داد. همچنین در مطالعه ما هیچ رابطه معناداری بین تماشای

نتیجه گیری

در مطالعه حاضر میان هوش هیجانی و سلامت روان رابطه معناداری بدست آمد، که موید تاثیر هیجان بر روان نوجوانان است همچنین بین میزان تماشای تلویزیون و سلامت روان رابطه‌ی گزارش نشد در حالی که نتایج پژوهش حاضر رابطه‌ی معنادار بین تماشای تلویزیون و هوش هیجانی که هدف اصلی این پژوهش است، نشان داد. برای تایید این مسئله که تلویزیون می تواند بر هوش هیجانی تاثیرگذار باشد باید پژوهش های بیشتری صورت گیرد. پیشنهاد می گردد پژوهشگران بعدی در رابطه با محتوای برنامه ها تاثیر محتوای برنامه ها بر هوش هیجانی پژوهش های بیشتر و دقیق تری را به انجام رسانند. اگر چه تاکنون تحقیقی در رابطه با تاثیر تلویزیون بر هوش هیجانی انجام نگرفته بود ولی آنچه مسلم است تاثیر بالای تلویزیون بر زندگی امروزی است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران برخورد لازم می دارند از همکاری ریاست آموزش و پرورش شهرستان شوشتر و مدیران، معلمان و دانش آموزان دبیرستانهای انتخاب شده که وقت خود را در اختیار پژوهشگران قرار دادند کمال تشکر را نمایند. همچنین وظیفه خود می دانند از آقای حیدر محمودی مشاور اداره آموزش و پرورش شهرستان شوشتر و آقای احسان بهرامپور کارشناس آمار و اپیدمیولوژی که به عنوان مشاور آمار در تمام طول مطالعه از راهنمایی ها و کمک های این عزیزان بهرمنند شدیم کمال تشکر و قدردانی را داشته باشیم.

تلویزیون و سلامت روان و خرده مقیاس های آن مشاهده نگردید. در حالی که مطالعات Shiue و Intusoma (۵-۶) بین مدت زمان تماشای تلویزیون و سلامت روان و رفتار کودکان رابطه‌ی آماری معناداری را نشان داد. گمان می رود دلیل این موضوع در مطالعه ما کنترل دولت بر محتوا و میزان برنامه های باشد، چرا که ممکن است در برخی از کشور ها تلویزیون به طور مستقیم و یا غیر مستقیم برنامه های خشونت بار را پخش نماید.

در پژوهش حاضر بین سلامت روان و معدل دانش آموزان رابطه‌ی معنا دار و مستقیمی گزارش گردید، که با مطالعه Hassan Tehrani (۱۷) و McLean (۳۰) در سال ۲۰۱۵ همخوانی دارد. این موضوع را می توان به آرامش فکری کودکانی که از سلامت روانی نسبتا مطلوبی برخوردار و تاثیر این آرامش در درک بهتر دروس تحصیلی نسبت داد.

در پایان باید گفت که در مطالعه ما میان سلامت روان و هوش هیجانی رابطه‌ی معنا دار و مستقیمی مشاهده گردید که در پژوهش Hassan Tehrani (۱۷) نیز این موضوع تایید گردید. همچنین مطالعه Parker و همکاران (۲۶) در سال ۲۰۰۴ نیز موید این مطلب است. البته در مطالعه Austin و همکاران (۲۴) که در سال ۲۰۰۵ انجام گرفت هیچ رابطه‌ی معناداری بین هوش هیجانی و سلامت روان ذکر نگردید. در توجیه این رابطه می توان گفت دانش آموزانی که قادر به مواجه هوشمندانه با هیجانهای خویش هستند، خویشتن دارترند، با مشکلات روانی و روحی بهتر می توانند کنار بیایند و در نتیجه از سلامت روان بالاتری نیز برخوردارند.

References

1. Anderson CA, Dill KE. Video games and aggressive thoughts, feeling and behavior the laboratory and in life. J Personality Social Psychol. 2000; 78(4): 772-9.
2. Kaplan PS. A Child Odyssey (Development psychology). Translated by Firouzbakht M. Tehran: Rasa; 2002 [Persian].
3. De Roo Ana.c, Chounthirath T, Smith G.A. Television-Related Injuries to Children in the United States, 1990-2011. 2013; 132(2): 267-274.
4. Kahn EB, Ramsey LT, Brownson RC. The effectiveness of interventions to increase physical activity. American Journal of Preventive Medicine. 2003; 22(4): 73-10.
5. Intusoma U, Mo-suwan L, Ruangdaraganon N, et al. Effect of television viewing on social-emotional competence of young Thai children. Infant Behavior & Development. 2013; 36(4): 679-685.
6. Shiue L. Duration of daily TV/screen watching with cardiovascular, respiratory, mental

- and psychiatric health: Scottish Health Survey, 2012–2013. *Int J Cardiology*. 2015; 186: 241–246.
7. Singer M.I, Slovak K, Frierson T, et al. Viewing Preferences, Symptoms of Psychological Trauma, and Violent Behaviors Among Children Who Watch Television. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*. 1998;37(10):1041-1048.
  8. Mellin AE, Neumark-Sztainer D, Story M, et al. The potential Unhealthy behavior and psychosocial difficulties among overweight adolescents: impact of familial-factors. *J Adolescent Health*. 2002;31(2):145-53.
  9. Al-Hazzaa HM, Abahussain NA, Al-Sobaye HI, et al. Physical activity, sedentary behaviors and dietary habits among Saudi adolescents relative to age, gender and region. *Int J Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 2011; 8(1): 140.
  10. Gourzoulidis G, Kontodimopoulos N, Kastanioti C, et al. Do Self-Perceptions of Emotional Intelligence Predict Health-Related Quality of Life? A Case Study in Hospital Managers in Greece. *Global Journal of Health Science*. 2015; 7(1): 219-210.
  11. Kemp A.H, Cooper N.J, Hermans G, et al. Toward an Integrated Profile of Emotional Intelligence: Introducing a Brief Measure. *J Integrative Neuroscience*. 2005; 4(1): 41-61.
  12. Goleman D. *Emotional Intelligence*. New York: Bantam books; 2004
  13. Extremera N, Fernandez BP. Perceived emotional intelligence and life satisfaction: Predictive and incremental validity using the Trait Meta-Mood Scale. *Pers Individ Diff*. 2005; 39(5): 937-48.
  14. Luque-Reca O, Pulido-Martos M, Lopez-Zafra E, et al. Emotional intelligence and health-related quality of life in institutionalised Spanish older adults. *Int J Psychology*. 2015; 50(3): 215–222.
  15. Goleman, D. Emotional intelligence what is can matter mor than IQ. WWW.Yahoo.com. 1995.
  16. Kirkcaldy D, Shepard J, Furnham F. The influence of type A behavior and locus of control upon job satisfaction and occupational health. *Personality and individual differences*. 2002; 33(8): 1361-1371.
  17. Hassan Tehrani T, Kabir creamy N, Cheraghi F, et al. Examine the relationship between Emotional Intelligence and Academic Achievement of Students with Mental Health Nursing Schools Nishapur. *Journal Faculty of Nursing and Midwifery, Hamadan*. 2011; 20(3): 35-42 [Persian].
  18. Mavroveli S, Sanchez-Ruiz MJ. Trait emotional intelligence influences on academic achievement and school ehavior. *Br J Educ Psychol*. 2011; 81(1): 112-34.
  19. Gomorra G, Arsenio F. Emotionality, emotion regulation , and school performance in middle school children. *J School Psychology*. 2002;40(5):395-413.
  20. Pellitteri J, Stern R, Shelton C, et al. *Emotionally intelligent school counseling*. New

- Jersey: Lawrence Erlbaum; 2006.
21. Shalvey P. Emotional development and emotional intelligence: Educational implications. New York: Basic Books; 1997.
  22. Kumar R.S, Das R.C, Prabhu H.R.A, et al. Interaction of media, sexual activity and academic achievement in adolescents. *Medical journal armed forces india*. 2013;69(2):138-143.
  23. Bradbry T, Graves J .Emotional intelligence (skills and tests). 5rd ed. Tehran. Savalan. 2013.
  24. Austin EJ, Evans P, Goldwater R, et al. A preliminary study of emotional intelligence, empathy and exam performance in first year medical students. *Personality and Individual Differences*. 2005; 39(8): 1395-405.
  25. Codier E, Odell E. Measured emotional intelligence ability and grade point average in nursing students. *Nurse Education Today*. 2014; 34(4): 608-612.
  26. Parker MJ, Ronald E. Creque Sr, David L. Barnhartb, Jan Irons Harrisc, Sarah A. Majeskia, Laura M. Wooda, Barbara J. Bondd, . Academic achievement in high school: Does emotional intelligence matter?. *J Personal Individual Diff* 2004;29:313-320.
  27. AustinE, Evans P, Magnus B, et al. A preliminary study of empathy, emotional intelligence and examination performance in MBChB students. *Medical Education*. 2007; 41(7): 684–689.
  28. Carr SE. Emotional intelligence in medical students: Does it correlate with selection measures?. *Medical Education*. 2009; 43(11): 1069-77.
  29. Van Zutphen M, Bekk AC, Kremer PJ, et al. Association between the family environment and television viewing in Australian children . *J Pediatr Child Health*. 2007; 43(6): 458-463.
  30. McLean L, Connor C.M. Depressive Symptoms in Third-Grade Teachers: Relations to Classroom Quality and Student Achievement. *Child development*. 2015; 86(3): 945-954.

The relationship between watching TV with emotional intelligence and mental health of high school students in Shushtar in 2014-15

Mahmoodi kouhi A¹, *Bosak S², Madmoli Y³

1-Student of BSc of Laboratory Science, Student Research Committee of Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran.

2- MSc of Psychiatric Nursing, Academic Member of Nursing faculty of Dezf ul University of Medical sciences, Dezful, Iran (**Corresponding author**)

Email:sb.psychnurse@yahoo.com

3-Student of Nursing, Student Research Committee of Dezf ul University of Medical Sciences, Dezful, Iran.

Abstract

Introduction: Numerous studies have shown television effects on behavior and mental of students. Therefore, this study aimed to determine the relationship between emotional intelligence and mental health with watching TV.

Method: This study is a descriptive and analytical study on 241 of second year high school student in the city of Shushtar in Academic year 2015-2016. Random cluster sampling was used. Researchers trained students for completing questionnaires, contain; Emotional Intelligence Questionnaire of Travis Bradbury and Jane Graves, mental health questionnaire and demographic check list. Then students completed questionnaire with self-report method. Data analyzed by SPSS-16 software and descriptive statistics, Pearson correlation coefficient and independent sample t-test.

Results: Of 241 subjects, 133 were male and 108 were female. About watching TV, 51.5% of the subjects less than 2 hours, 39.4 percent 2 - 4, and 9.1% more than 4 hours a day of their time were devoted to television. Mental health and watching TV have not significant relationship ($P > 0/05$) ($r = 0/026$). Between watching TV and emotional intelligence was statistically significant relationship ($P = 0.015$) ($r = -0/157$).

Conclusion: The results showed with the increase in time spent watching television, were obtained lower emotional intelligence in the students. Due to the impact of watching TV on behavior, it is suggested that more research in this regard.

Key words: Emotional Intelligence, Mental Health, watching TV.

Received: 14 December 2015

Accepted: 1 April 2016

Iranian Nursing
Scientific Association

Iranian Journal of Nursing Research

Vol. 11 No.2 (Serial 41) May - June 2016 ISSN:1735-7012

- The relationship between watching TV with emotional intelligence and mental health of high school students in Shushtar in 2014-15 ..... 9**
Mahmoodi kouhi A, Bosak S, Madmoli Y
- Quality of Life in Patients with Heart Failure 23**
Abbasi K, Mohammadi E, Sadeghian H, Gholami Fesharaki M
- Quality of nursing records and its relationship with some demographic characteristics of nurses working in intensive care units 31**
Farzi S, Farzi S, Moladoost A
- Nursing students' experiences of work while studying: a qualitative study 42**
Manouchehri H, Imani E, Atashzadeh-Shoorideh F, Alavi-Majd H
- The effect on the skills of resilience to drug Addiction Vulnerability of secondary school students in the city of Khorramabad 51**
Dalvandi A, Bastami AR, Khankeh HR, Bastami M, Pashaei sabet F
- Look at the phenomenon of rehabilitation in the elderly: A Review study 60**
Gafourzadeh B, Tabari F, Malemir S, Abolfazli M, Rostami S, Eslami Z
- Review articles published in nursing journals past three decades, Iran: use of nursing theories 67**
Gharemani A, Fallahi Khoshknab M, Hamadzadeh S, Tamizi Z
- The relationship between spiritual health and anxiety in nursing student in training at the time of entry into the school 77**
Hatamipour Kh, Rahimaghaee F, Delfan V
- The relationship between moral distress and burnout in clinical nurses in the Shahroud city 87**
Sadeghi M, Ebrahimi H, Abbasi M
- The mediating role of work experience on the relationship between organizational commitment and performance evaluation scores of the nurses of Taleghani hospital of Mashhad 94**
Sayadi S, Reihany.ya A, Asadi R